

Б Ю Л Е Т Е Н Ь

Товариства б.Вояків Армії УНР у Франції,
та

Секції б.Вояків-Українців з Французького Війська.

BULLETIN DES ANCIENS COMBATTANTS UKRAINIENS EN FRANCE et de la
Section des A.C.Ukrainiens ayant servi dans l'Armée
Française.

Рік II

30-го Травня 1948 р.

ч.7/10/

24, Rue de la Glacière

Paris

13^e

Париж, 30 Травня 1948 р.

25-го Травня с.р. минула двадцять друга річниця смерти бл.пам.Головного Отамана Симона Петлюри. Все українське громадянство належно вшанувало пам'ять покійного Голови Української Держави і Вождя Армії УНР.

В саму річницю - 25 Травня - Управа Т-ва, до численних вінків на могилі Покійного на кладовищі Монпарнас - долучило і свій з відповідними написами на національних стрічках. Сьогодні - 30-го Травня - Секція б. Вояків-Українців з Французької Армії поклала також вінок від молодих побратимів.

В ці дні, ми бувші воїни - старші й молодші - особливо пригадуємо гасло, що стоїть на початках нашого статуту:

"НЕХАЙ ПОСТАТЬ ГОЛОВНОГО ОТАМАНА СИМОНА ПЕТЛЮРИ ЗАВЕДИ БУДЕ ПЕРЕД НАМИ".

Так, нехай буде ця велична Постаць перед нами, як заповіт, як заклик не забувати, його ж словами мовлячи, "закінчити недовержене".

Дух його завжди буде з нами, буде нас підбадьорувати в часи неволі, керувати нашими чинами в часи рішучих подій, освітлювати наші душі й серця на шляху боротьби за ту ідею, за яку він приніс найбільшу жертву своє власне життя.

В ці роковини ми не забули, що з нами

ПЕТЛЮРА ВСЮДИ - В СЕРЦІ Й НА МЕЧАХ.

З в і т

про перебіг XIV-го з'їзду Т-ва б.Вояків Армії УНР у Франції, що відбувся в Парижі в днях 6-9 Травня 1948 р.

На цей з'їзд прибуло багато делегатів з провінції, а саме: з Шербургу /деп.Манш/, з Ліля /деп.Морд/, з Рубе /деп.Норд/, з Вільрю-Оден-ле-Тіша /деп.Мерт і Мозель та Мозель/, з Домбаль /деп.Мерт і Мозель/, з Монбо-льяр-Сошо /деп.Дубс/, з Гренобля /деп.Ізер/, з Шалету /деп.Люарс/, з Па-несо і Невера /деп.Шієрр/, з Ріома-Клермон-Ферана /деп.Пюї-де-Дом/, з Постоль-Санса /деп.Монн/, з Кан /деп.Кальвадос/. Нодавно утворена філія Т-ва в Парижі та в околицях - була представлена окремими членами.

З огляду на те, що багато делегатів не дістали відпусток від праці на визначені для з'їзду дні, то від філії в Льонґві-Регоні приїхав лише один делегат, в той час, як вибиралося їх кілька. По тим же причинам не змогли приїхати делегати від Ліону /деп.Рон/, з Канни-Ніца /деп.Альп Мартім/, з Меранс-ле-Вальс /деп.Арієж/, з Альгранжу /деп.Мозель/, з Флерін /деп.Уаз/ то-що. З огляду на подорожчання залізничних тарифів, Управі Т-ва вдалося здобути від Дирекції залізниць знижку на оплату подорожі до Парижа й назад.

З'їзд розпочався у четвер увечері святом Зоо-ліття повстання у XVII-му столітті проти польського панування на Україні і відновлення української державності під проводом гетьмана Богдана Хмельницького. Крім делегатів з провінції саля наповнилася членами Паризької філії з родинами та запрошеними гостями. На естраді красувався, гарно удекорований портрет гетьмана Богдана Хмельницького, роботи артиста-малюра М.Кричевського.

По короткій вступній промові п.полк.Д.Юськевича, Голови Паризької філії, виголосив з нагоди цього святкування доклад п.М.Ковальський, Генеральний секретар Т-ва. В тому докладі коротко було подано тодішні умови життя на Україні, біографія гетьмана Богдана Хмельницького, його збройне повстання проти Польщі і його головні ідеї, зафіксовані ним у Зборівському договорі з 1649 р., а саме: кордони Української Держави, признані Польщею, як кордони незалежного ні від кого Українського Народу, признання рівноправ'я української прадідівської православної віри поруч з католицькою і затвердження права України мати 40 тисяч реєстрового козацтва, крім охочекомонного і Запорозького.

По короткій перерві відбулася артистична частина, в якій взяли участь панії Василюва і Данчул та хор "Пісня Рідного Краю" під проводом п.К.Миколайчука.

Свято пройшло у витриманому тоні і присутні нагородили рясними оплесками всіх виконавців, що було для Паризької філії великим признанням, бо влаштування цього святкування - це було початком життя і діяльності Паризької філії.

В п'ятницю 7-го травня в Українському Домі відбувся доклад сотн.В.Недайкаші на тему: "Чи наше становище є катастрофічним?". В докладі своєму докладчик довів, що ми переживаємо тепер не катастрофу, а чергове ли-

холіття, з якого український народ вийде переможцем, як не раз то було в його історії. Цікаві думки викликали живі дискусії, бо актуальні теми нашого становища живо цікавлять всіх.

В суботу 8-го травня відбулася ділова частина з'їзду. З ранку відбувся з'їзд Секції б.Вояків-Українців з Французької Армії, який був першим, так би мовити, установчим з'їздом секції.

По заслуханню відчиту Управи Секції - з'їзд уділив їй абсолюторій. Далі з'їзд затвердив одностайно вироблений Управою Секції внутрішній статут секції, поробивши до де-яких пунктів одповідні додатки. Таким чином цей правильник входить в силу для білій-гуртків та поодиноких членів секції, починаючи з 8 травня с.р.

Управу Секції обрано в такому складі: на Голову запрошено П.Генштабу ген.пор.О.Удовиченка, генеральним секретарем - п.Номича П., технічним секретарем - Левицького С., скарбником - Арабковінського А. та двох членів п.п.Шулика Л. та Добровольського Л.

Зразу ж по-обіді того ж дня розпочався загальний з'їзд в присутності всіх делегатів. Головував з'їздом Генштабу ген.пор.О.Удовиченко, секретарював - хор.П.Йосипшин.

На стіні, біля якої сиділа президія, висів великий портрет Головного Отамана Симона Петлюри, Патрона Товариства, а напротилежній стіні - портрет гетьмана Богдана Хмельницького. Ці два портрети - двох вождів Української Державности - одного XVII-го століття, другого - XX-го століття були ніби символами безперервності стремлень і зусиль українського народу в боротьбі за здобуття незалежності і своєї правди на своїй землі.

Голова Т-ва, Генштабу ген.пор.О.Удовиченко у своїй першій промові, відкриваючи з'їзд, вказав на труднощі, які зазнало Т-во під час війни і зараз же по війні. Велика ж присутність делегатів на цьому з'їзді показує, що Управа не помилилася в тому, що вояцький дух серед нашого патріотично настроєного громадянства не тільки не завмер, а навпаки являється цементом для об'єднання наших побратимів - старших і молодших - і веде їх до спільної мети - до визволення Української Землі від ворожого панування і до створення Української незалежної й соборної Держави. Засади Т-ва: вірність старим бойовим прапорам УНР, як символів Української Державности XX-го століття, відсутність політичних сварок поміж членами Т-ва бо Т-во стоїть понад партії й понад групи, врешті створення при Т-ві Секції Молодих, себ-то тих вояків, яким старші можуть передати бойові традиції боротьби за волю України згідно з заповідями Головного Отамана Симона Петлюри - ці засади показали себе життєвими і дійсними.

Голова Т-ва подає до відома з'їзду, що Пан Президент А.Лівицький зараз нездужає і знаходиться в шпиталю, тому з'їзд доручає Управі Т-ва вислати Панові Президентові найщиріші побажання видужання для продовження очолювати боротьбу Українського Народу за Державність.

Далі з"їзд заслуховує привітання: від Його Високопреосвященства Владика Мстислава Скрипника, Архiepіскопа Вінніпегу та всієї Канади, від ген.полк. М.Омельяновича-Павленка, Голови Вищої Військової Ради, від Союзу Українських Ветеранів - Головна Управа, за підписом ген.хор.Раєвського-Смовського та полк.В.Татарського, від от.Тараса Бульби-Боровця, б.Командувача УПА, від сотн.Б.Панчука, Голови Союзу Українців у Великій Британії, від сотн.Ю.Сальського і його дружини, ділового директора СУБ"у, від Т-ва б.Українських Вояків у Бельгії за підписом пор.М.Зубачевського та М.Граба, від ген.В.Сікевича з Торонто /Канада/, від Генеральної Управи Союзу б.Українських Вояків у Канаді, за підписом полк.барона С.Вальдштайна та хор.С.Магальяса, від сотн.С.Созонтова, Голови Ради Української Громадської Опіки, що в той час перебував в Женеві, від ген.хор.М.Крата та генштабу полк.В.Мальця /Велика Британія/, від Українського Академічного Товариства у Франції, від п.полк.П.Закусила з Нансі, від підхор.Попова, Голови "Просвіти" в Клермон-Ферані, від пор.Бондаря, Уповноваженого Т-ва в Канн-Ніцца, від п.А.Житнього, Уповноваженого Т-ва в Одені, від п.М.Чорного, зв"язкового Т-ва в Кре, від п.А.Синявського з Флерін /Уаз/, від п.І.Адама з Труа.

З"їзд постановляє доручити Управі від з"їзду подякувати воім організаціям та особам, що надіслали привітання.

Окремо вітають з"їзд приїзжі делегати від Філії та зв"язків. п.ІРудичів вітає з"їзд від Ради Української Бібліотеки ім.С.Петлюри в Парижі, а п.І.Косенко, Генеральний Секретарь Ради Української Громадської Опіки у Франції вітає з"їзд і коротко доповідає про конкретну працю Громадської Опіки в площині юридичної, моральної та матеріальної допомоги українській еміграції у Франції. Голова з"їзду, дякуючи всім промовцям, зокрема приносить щирю подяку Громадській Опіці за уділену нею допомогу багатьом членам Т-ва.

Слово далі взяв пор.І.Гораїн і привітав з"їзд від Української Православної Ради у Франції. Одночасно він коротко доповів про справу приїзду православних священників до Франції та про підготовку розвитку життя православних парафій на терені Франції. З огляду на некучість цієї справи, з"їзд висловлює подяку Раді Православної Парафії у Франції за всі заходи як найшвидше задовольнити релігійні потреби української православної еміграції у Франції.

Слідую зачитання звітів Управи Т-ва про діяльність та звіт Ревізіійної Комісії Т-ва. Справа відновлення життя Т-ва на добрій дорозі, є велика тенденція до збільшення складу Т-ва, закладаються нові Філії і зв"язки. Матеріально Т-во живе виключно на членські внески, а видає бюлетень на пожертви членів Т-ва. Бюлетень виконав колосальну зв"язкову роль. Т-во не має ні звідки жадних допомог, чи субсидій. Потрібно збільшити фонди Т-ва в спосіб подвійний: збільшення суми членського внеску і збільшення членів Т-ва. Бо вже при тому становищі, яке зараз є - Управі потрібно платити технічному секретареві, бо інакше Управа не зможе справитися зо всіма обов'язками, які є нагальними. Крім того потрібні і об"їзди. На це теж треба фонди.

Кореспонденція Управи Т-ва не тільки з членами Т-ва у Франції, але з окремими особами по-за межами Франції та аналогічними організаціями вояків в Німеччині, Бельгії, Англії збільшується увесь час з кожним днем. І треба відзначити, що повстання Т-ва б. Вояків Українських в Англії, відновлення Т-ва б. Укр. Вояків в Бельгії, великий рух Т-ва Укр. Ветеранів в Німеччині та повстання там же Укр. Нац. Гвардії - це все ознаки великого здвигу українського вояцтва, яке, так само, як і наше Т-во, стоїть понад партії й понад групи і яке може служити своєрідним цементом для об'єднання на ґрунті широко-національному розпорошеної нашої еміґрації.

Окрему подяку, на внесення Управи, з'їзд виносить Бібліотеці ім. С. Петлири за те, що Рада Бібліотеки дозволила Т-ву користатися з її помешкання і адреси для бюро Т-ва; щира дяка п. сотн. С. Созонтовому, за його прихильне ставлення до Т-ва не тільки тою великою пожертвою, без якої Управа не могла б розпочати видавання бюлетеню, але й тим, що зараз з'їзд відбувається у приміщенні власного будинку п. сотн. Созонтова; дяка також і п. І. Рудичеву за його дозвіл користатися для праці Управи його власною машинкою до писання, без чого робота Т-ва стала б.

Далі докладає Скарбник про стан каси:

Сальдо на I. I. 1948 р.					II. 408.-
Поступило:	чл. внески	пресфонд	хутір		
Січень	8.150.-	3.380.-	500.-	разом...	12.030.-
Лютий	7.714.-	2.785.-	-	"	10.499.-
Березень	7.980.-	6.650.-	-	"	14.630.-
Квітень	6.430.-	3.775.-	-	"	10.205.-
	<u>30.274.-</u>	<u>16.590.-</u>	<u>500.-</u>	<u>разом ...</u>	<u>58.572.-</u>

Видано:

	бюлетень	канц. пошта	хутір	допом.	різні	
Січень	6.868.-	2.252.-	1.663.-	1.667.-		12.450.-
Лютий	4.952.-	865.-	200.-	1.016.-	1.985.-	9.018.-
Березень	8.977.-	1.710.-	-	-	1.320.-	12.007.-
Квітень	6.502.-	4.186.-	-	-	2.614.-	13.302.-
	<u>27.299.-</u>	<u>9.013.-</u>	<u>1.863.-</u>	<u>1.016.-</u>	<u>7.586.-</u>	<u>46.777.-</u>

Сальдо на I Травня 1948 р. .... II. 995.-

Баланс 58.772.-

Скарбник вважає, що внесення членських внесків в регулярний спосіб є необхідним для життя Т-ва. Але саме внесення членських внесків не дасть змогу Т-ву розгорнути роботу. Тому, як Управі, так і окремим членам треба подбати про організацію прибутків чи то в формі утворення підприємств чи якихось майстерень, відсоток з доходів останніх мусів би йти до каси Т-ва; коли хочемо існувати на своїх нагах - мусимо самі дбати про матеріальну базу Т-ва.

Голова Контрольної Комісії полк. Мацак докладає, що Комісія перевірила грошові операції Скарбниці і касу її та знайшла всі документи в порядку, про що склала відповідного протоколу

Що-до хутора Товариства в Ляньї Голова Т-ва докладає, що хутір пережив війну і треба скласти окрему подяку понству Половикам за те, що під час війни вони доглядали за хутором і зберегли його від усяких несподіванок, які принесла війна та перехідний час по війні. Починаючи з кінця 1947-го року Т-во вирізняло вже всі залежності і тепер хутір, хоч і записаний на ім'я Голови Т-ва, але вже є власністю Т-ва і не має жадних боргів. Треба шукати способів його позбудови, бо він може цілком утримати мінімально двох наших інвалідів. Але потрібно виробити плани його рентабельності, бо земля і фруктові дерева вже дають дохід. Крім того можна прикупити чи орендувати щедяку площу землі навколо для експлуатації. Управа просить, щоб з'їзд доручив їй разом з Контрольною Комісією виробити відповідні плани його використання. Цю пропозицію з'їзд приймає одностайно.

Потім з'їзд заслуховує доклади делегатів від філій, які відновили своє життя. По черзі делегати з Ліля, Регона-Льонґві, Одена, Шалета, Піома-Клермон-Ферана, Домбала, Монбельяра-Сошо, Гренобля беруть слово і оповідають про свою працю, розширення філій, бажання членів спричинитися в самих філіях до об'єднувальної роботи серед всього українського громадянства у Франції. Гасла Т-ва, його жива робота допомогла самим філіям швидко стати на ноги і прийняти активну участь в життю скупчень українських емігрантів.

По заслуханню звітів та по дискусіях над ними з'їзд виносить Управі Т-ва подяку за переведену працю та затверджує наміщені нею плани для розширення праці Т-ва на майбутнє.

З окремих резолюцій одмітити слід наступні:

1. Доручити Управі Т-ва вислати Французькому Урядові подяку за те, що члени Т-ва знайшли на терені Франції не тільки притулок і захист, але й можливість праці, заробітку і головне почуття вільної людини.

2. Висловити подяку Раді Української Бібліотеки ім.С.Петлюри за те, що вона дозволила в своєму приміщенні мати осідок для Т-ва.

3. Затвердити при Т-ві існування Секції б.Вояків-Українців з Французької Армії, як автономну одиницю, що має свій внутрішній статут, свою Управу і свою печатку.

4. Висловити подяку і повне довіря Раді Громадської Опіки у Франції, членом якої являється Т-во і яку Т-во вважає зверхнім органом представництва всієї української еміграції у Франції, як також закликати все українське громадянство у Франції підтримувати чинно і ретельно Українську Громадську Опіку у Франції.

5. Висловити подяку Французькій Федерації Комбатантів, до якої Т-ва афілійоване з 1930 року, за ту моральну допомогу і прихильне відношення

до членів Т-ва, яке виявила згадана Федерація.

6. Починаючи з 1 червня 1948 р. підвищити членські внески до 50 фр. на місяць з кожного члена.

7. З"їзд рекомендує всім членам Т-ва регулярно вносити членські внески що є базою для життя Т-ва.

8. Вислухавши звіти з місць, з"їзд вітає добрий почин і енергію Уповноважених та зв"язкових і сподівається, що кожна філія чи зв"язок охопить своєю роботою всіх б.воєнків - старших чи молодших, що перебувають в їхніх околицях.

Управу Т-ва складено в такому складі:

Головою Т-ва, як і завжди залишається п.генштабу ген.пор.С.Удовиченко. З"їздом обрано - генеральним секретарем - п.М.Ковальського, скарбником - п.хор.В.Лазаревича, членами Управи - лейт.П.Номича, генерального секретаря Секції б.Воєнків-Українців, що служили у Французькій Армії, п.п.Л.Добровольського та С.Левицького, членів тої ж секції.

Ревізійну Комісію обрано в такому складі: полк.Мацак, пполк.В.Григораш та п.Шулик.

В біжучих справах з"їзд привітав Український Хор "Пісня Рідного Краю", на чолі якого стоїть п.К.Миколайчук і який робить велику культурну працю.

Доручено Управі розробити проєкт заснування яких будь підприємств, щоби відсотки з доходів цих підприємств йшли на поповнення фондів Т-ва.

Висловлено бажання перевести Бюлетень Т-ва на формат невеликої газети.

Ділова частина з"їзду закінчилася в атмосфері повного об"єднання і розуміння важливості існування такої організації, як Т-во б.Воєнків, складової частини української еміграції у Франції.

На другий день неділя 9-го Травня відбулося кілька урочистих церемоній Зранку о 9-ій год. делегати поклали вінок з живих квітів на могилу Пана Головного Отамана на кладовищі Монпарнас, а о 11 год. покладено було два вінки на могилу Невідомого Французького Воєнка під Триумфальною Аркою на площі Етуаль. Потім в Укр.Православній Церкві по службі Божій відбувся урочистий молебен, яким фактично і закінчено було XIV-ий з"їзд Т-ва б.Воєнків Армії УНР у Франції.

Роз"їздилися делегати в доброму настрої, бо побачили, що не тільки відновлено діяльність Т-ва, але й виявлено ті правильні, конкретні і реальні підстави, які є запорукою життя і розвитку нашої організації. Тепер по з"їзді, не тільки від діяльності Управи, але й од самих членів Т-ва, їхньої енергії, упертої праці і реального розуміння сучасних потреб - буде залежати успіх в житті Т-ва. За словами повинен слідувати чин, діло.

З а к л и к   д о   в с і х   ч л е н і в   Т - в а . .

Управа довідалася, що вже в деяких т.зв. Транзитних Центрах Франції /в Лілі, в Мо, в Нансі іт.ін./ прибули з окупованих зон Німеччини українські скитальці на працю. Але з огляду на те, що їхній переїзд тривав місяцями, зараз вони чекають нового приміщення на працю. Тому Управа Т-ва звертається до всіх членів:

1. Одвідати в районі цих Транзитних Центрів М-ва Праці цих скитальців, довідатися про їхні потреби й умови перебування і дати знати про це до Управи Т-ва, яка вже передасть ці відомості до Громадської Опіки.

2. В місці свого перебування підшукати можливості приміщення цих скитальців на працю - чи то, як хліборобських робітників чи як індустріальних, про що так само повідомити Управу Т-ва.

3. Всюди, де можливо влаштувати наших людей, постаратися розвідати про можливість видістання робочих контрактів для українських скитальців, бо з Німеччини мають приїхати не сотні, а тисячі наших скитальців з родинами, яким ми повинні допомогти знайти працю і можливість стати на ноги. Кожен член Т-ва, чи він працює на ріллі, чи на фабриці, мусить спитати у свого підприємця, чи у сусіда про те, чи можна здобути робочі контракти для українців. Управа просить негайно подавати про все до її відома. Мусимо самі рятувати наших людей. Як ми їм не поможемо, ніхто їм не може.

Покажім свою організованість, свою силу, живучість нашої організації. Управа сподівається, що її заклик знайде щирий відгук в серцях кожного українського воюка.

Одночасно Управа повідомляє всіх тих, кому до цієї пори вислався бюлетень, що нею буде спинено висилання наступних чисел тим особам, які до цієї пори не озвалися ніяким способом і не наві'язали контакту з Управою.

Це попередження входить в силу починаючи з наступного числа бюлетеню.

Секція б.Вояків-Українців з Французького Війська подає до відома всіх заінтересованих осіб, що нею буде видано спеціальний обіжник що-до отримання т.зв. "карт де комбатан". Справи клопотань по цій справі належить скеровувати на адресу п.Арабковинського:

Mr. A. Arabkovinsky   24, Rue de La Glacière   Paris 13°

Перевагу матимуть ті б.воюки, які вже є членами Секції.

Гроші слати по адресі:

M.V. Lazarkevitch
24, Rue de la Glacière   Paris 13°
